

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiunea în
Brașov și la următoarele
BIBLIOTECI DE ANUNȚURI:
În Viena: la M. Dukas Nachf.,
Nuz. Augensfeld & Emerio Les-
ner, Heinrich Schölk. A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelik.
În Budapesta la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garmond pe o colonă 10
bani pentru o publicare. Pub-
licări: mai dese după tarifa
și învoială. — RECLAME pe
pagina 5-a o seriă 20 bani

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXVI.

„GAZETA” iese în ne-care zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumără la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30. etajiu
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dănuț în casă: Pe un an
24 cor., pe șase luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 210.

Brașov, Luni-Marti 23 Septembrie (6 Octombrie).

1903.

NOU ABONAMENT

LA

„GAZETA TRANSILVANIEI”

Cu 1 Octombrie st. v. 1903

se deschide nou abonament, la care invităm
pe toți amicii și sprijinitorii fâiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24
coroane, pe șase luni 12 coroane, pe trei luni
6 coroane, pe o lună 2 coroane.

Pentru România și străinătate: Pe un
an 40 franci, pe șase luni 20 franci, pe trei
luni 10 franci, pe o lună fr. 3.50.

Abonarea se poate face mai ușor
prin mandate postale.

ADMINISTRAȚIUNEA.

Cum vor eși din încurcătură?

Le-a fost ușor celor din stânga
estremă maghiară să proclame obs-
trucția în cameră, să declare război
armatei, supremului ei șef și Aus-
triacilor, să ațite și să alarmeze po-
porul maghiar, să turbure apele în
dieta și în țără; le-a fost ușor, și
cem, să provoace criza și încurcătura
de față, fără a voi să țină seamă de
urmări, de reacțiunea ce-o vor pro-
duce, ér mai ales fără de a se gândi
că sunt neacoperiți la spate, pe
câtă vreme elementul maghiar, de-
parte de a se fi împăciuit cu națio-
nalitățile, trăește mai mult ca orî
și când în încordare și dușmănie
cu ele.

Pentru a încurca treburile nu
se cere vre-o înțelepciune, vr'un ta-
lent deosebit, ci e de ajuns o dosă
bună de îndrăsnelă, de egoism, de
neastempăr și de ușurință, ce se
manifestă prin lipsa simțului de
responsabilitate. Acesta am espe-
riat-o de ajuns și noi Românii de

aici în ultimii ani, periodul de de-
cadență a spiritului de solidaritate
și de disciplină națională între noi.

Mult mai greu și adeseori de
tot greu este însă de a restabili ce
cu nehibzuintă condamnabilă s'a
distrus odată, de a delătura pericu-
lele ce le-a provocat patima orbă a
onora, de a descurca și limpedi ceea
ce au încurcat și au turburat nisce
omeni pripiți și fără de prevedere.

Esperiența acesta o fac ađi și
Ungurii. Fiind-că nici popórele nu
învață din pășunile proprie Ungurii
n'au profitat nimic din cele ce le-au
esperiat la 1848. Favorisați câte-va
momente de capriciosul noroc, ei au
uitat de tot și de toate, câte trebuia
să și le încresteze în grinda casei
pentru toate timpurile, și étă-i ađi în
fața unei grozave desamăgiri, care va
întrece toate câte au avut să le su-
fere în istoria trecutului lor, dér pentru
care ei au acum numai un óre-care
presimț, și nu sunt încă în adevăr
conscii de ea și de sdrobotórea pri-
velisce a viitorului, ce li'l înfăți-
șează.

Prea mult se jócă cu focul ad-
versarii noștri, prea mult se incred
în norocul lor, prea mult riscă ei,
decăt ca să fie feriti de ceea amară
desamăgire.

Am fi nedrepti totuși decăt nu
am recunósce la rëndul séu, că parte
mare a avantajelor, ce le-au dobên-
dit Ungurii în cei 35 de ani trecuți
în favorul susținerii egemoniei lor,
se datoresc energiei și curagiului
ce l'au desfășurat în luptă și mai
presus de toate procederei solidare
în toate chestiunile, cari privesc inte-
resele lor naționale, ori de câte-ori se
tratéză să stea față înăuntru cu na-
ționalitățile și în afară cu curente
de la curtea din Viena și cu Aus-
tria.

Astăđi lupta se pórtă pentru
maghiarisarea armatei, care se pună
vêrf nisuițelor și măsurilor de ma-

ghiarisare pe toate celelalte terene
în viața de stat.

Deși nisuițelor, despre cari
vorbim, li-se opun marî interese ale
monarchiei și ale popórelor amenin-
tate cu desnaționalizare, trebuie to-
tuși să admitem, că lupta ce o pórtă
ađi Ungurii, împrejurările fiind atăta
de încalcite, nu este lipsită de orî-ce
sansă. Deja până acum li-s'au pus
în vedere din parte competentă, în
afară de limba de comandă și de
serviciu, nisce concesii, despre cari
numai înainte c'un an ei abia ar fi
cutezat a crede, că vor fi așa de
curënd realisabile.

Decăt Ungurii se află în mo-
mentele de față într'o încurcătură
așa de mare, cauza e, că ei au avan-
sat prea tare, cei din dietă s'au an-
gajat și s'au espus prea tare și față
cu Viena și față cu poporul ma-
ghiar, care acum nu se mai mulțu-
mesce c'un deget séu două, ci cere
mâna întregă.

Astăđi abia ministru-președinte
Khuen-Hedervary se va poté pre-
senta la audiență la palatul din Viena.
Astăđi numai va decide Majestatea
Sa asupra demisiunei sale.

Intr'aceea marii politiciani „libe-
rali” din dietă ne mai sciind, ce să
incepă, vedënd că dintre corifei,
nici unul nu mai are autoritatea de
a se pune în frunte și a face să dis-
pară criza, s'au gândit să începă
dela început și să-și „concentreze
forțele.”

De le va succede acesta con-
centrare celor din dietă e ađi cam
indoios, fiind-că situația e prea gravă,
decăt ca să se póta în vederile tu-
turator și s'ajungă toți sub o căciulă.

Ministri de externe Goluchowski
și Lambsdorff au avut în Mürzsteg con-
ferențe interesante asupra situației din
Peninsula-balcanică. Conferențele s'au în-
cheiat la 3 Octombrie. Ca rezultat al con-
ferențelor, este nota comună ce Austro-

Ungaria și Rusia vor trimite-o cât ma-
curënd la Sofia și Constantinopol. Cea ma-
mare greutate a conferențelor a constituit-o
cesiunea repatrierei refugiaților bulgari
din Bulgaria, reconstruirea caselor pustiite și
apărarea macedonenilor de răsbunarea
Turcilor. Țarul, în toate fazele debaterilor,
și-a exprimat dorința, ca să se prevină în
orî-ce cas o intervenție cu armele. Decăt
n'ar succede împiedecarea izbucnirii răz-
boiului între Turcia și Bulgaria, cele două
marî puteri vor căuta tot posibilul, ca să
localizeze războiul.

Comisiunea de reforme în Ma-
cedonia. Trei dintre membrii creștini ai
comisiunei mici pentru ameliorarea ad-
ministrației în Macedonia, cari representă
trei naționalități, sunt, — după cum află
„Vremea” — Români. Ast-fel: d-l N. Ni-
caruș, reprezentantul naționalității gre-
cesci, este un notabil român din Bitolia.
D-l Nicu Efendi, reprezentantul naționali-
tății sârbesci, este un notabil român din
Scopia; ér d-l Dr. Mașu reprezentantul
naționalității române este român din
Veles.

Numai d-l Robi, reprezentantul na-
ționalității bulgăresci, este Bulgar, deși
în familia sa, prin femei, este destul sânge
românesc și deși limba românească este
de-o potrivă cu cea bulgărescă vorbită
de acesta.

Orî-cum, acest singur fapt este des-
tul de elocvent pentru a face să înțelégă
orî-cine, de ce însemnătate este elementul
românesc în Peninsula balcanică.

Crisa.

Erî contele Khuen-Hedervary a ple-
cat la Viena, pentru-ca ađi, Luni, să fie
primit în audiență de cătră Maj. Sa.—Con-
tele Khuen va face monarchului raport
amănunțit asupra situației și a impre-
jurărilor, cari l'au determinat să-și dea
pentru a doua óră demisiunea.

Că ce hotărîre va lua Coróna, vom
sci ađi mâne. Sunt în privința acesta di-
ferite păreri. Unii cred, că monarchul nu
va primi demisiunea lui Khuen, ci-l va

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Vibrațiile.

Un cuvânt, care a ajuns deja cuvân-
tul fundamental al sciinței; un fapt care
este quintesența universului vizibil! Acest
cuvânt, acest fapt e vibrația.

Mișcarea este temeiul tuturor lucruri-
lor. Mișcare sunt sunetul, lumina, căldura
magnetismul, electricitatea, mișcare e viața
și consciența; mișcare e mórtea și incon-
sciența.

Trăim în mijlocul unei lumî invi-
sibile, care necurmat pulséză în jurul
nostru.

Razele aruncate din centrele lumi-
noase abia în parte disparentă ating, im-
presionéză retina ochilor, fie ca lumină di-
rectă, fie ca lumină frântă, reflectată, po-
larisată, difusă: celelalte raze trec alături
de nervii optici, nu-i ating, nu-i impresio-
néză, nu-i fac să tremure. Lucreză în ju-
rul nostru, dér nu le vedem; sunt calde,

dér nu le simțim, sunt vii dér nu lucesc
vederii noastre, deși sunt mai puternice de-
căt cele observate, căci ele atrag lumile
cătră Sorî, ele provócă efectele chimice,
ele ridică vaporii de apă în înălțime for-
mând nori ușori și nori grei; nori blândi
și nori furioși, nori încărcați cu grindină,
fulgere și trăsnete. Lucreză ascunse de
privirile noastre, acumuleză în liniște și
tăcere forțe echivalente cu puteri de mi-
liarde de cai. Fisicianii Weber și Kohl-
rausch au calculat, că decăt electricitatea,
câtă se află împreunată în apă cu un mi-
ligram de hidrogen, s'ar afla răspândită
într'un nor la 1000 de metri de la supra-
fața pământului, ar exercita asupra unei
cantități egale de electricitate de pe pâm-
ment atracția de 2.268,000 kgr.

Scientificesce e constatat, că organis-
mul nostru trupesc cu toate ale sale rețele
și aparate nervóse corespunde pe deplin
unei harpe. Mișcarea în diferitele sale
aspecte — provocate de intensitatea și
amplitudinea oscilațiilor, pulsațiilor, vibra-
țiilor — atinge și cutremură când o córdă
când altă córdă a acestei harpe, făcënd-o

să rêsune, să vibreze și ea, producënd —
cu alte cuvinte — senzațiile.

Razele calorice și chimice, cari ne-
curmat pulséză în jur de noi, nu le ve-
dem din motiv, că cele calorice vibréză
prea încet, cele chimice prea repede pen-
tru a poté fi surprinse de retina ochiu-
lui nostru. Pentru a percepe rațele calo-
rice avem alți nervi, pentru a percepe ra-
țele chimice nu mai avem nervi, dér
le surprind unii reactivi chimici, cum
sunt sărurile de argint. Tótă fotografia
se întemeiază pe efectul rațelor ultra-
violete.

Același raport de sensibilitate îl con-
statăm la toate celelalte sensuri ale omu-
lui, fiind însă mai puțin impresionabile
decăt vederea. Pragul superior și cel in-
ferior, limitele senzațiilor se mișcă între
distanțe destul de considerabile pentru
om, dér disparente, decăt ne gândim la
distanțele imensurabile, între cari se pe-
trec vibrațiile infinitului.

Celebrul chimist Wiliam Crookes,
care cu atăta pricepere se intereséză de
scopul transcendental al sciințelor, a mar-

cat o scală înțregă a oscilațiilor, pulsa-
țiilor, vibrațiilor, precum și a senzațiilor ce
produc acestea¹⁾.

Oscilații de la 32—32768 pe secundă
constituiesc sunetul, produc senzații de
auđ; vibrații de la 2³⁰ — 2³⁴ pe secundă
ne dau raze electrice; de la 2⁴⁸ — 2⁶⁰ rațe
de lumină (de la rațele infra roșii până
la cele ultraviolete), ér de aci în sus ur-
méză o regiune de unde nu s'au mai pu-
tut surprinde decăt rațele X (potența
58—61), și în zilele noastre rațele substan-
țelor radio active, cari produc atăta sen-
sație în toate cercurile savanților.

Organele sensoriale umane pot per-
cepe efectul unui complex de maximum
800 bilióne de vibrații pe secundă (= lum-
ină violetă).

Vibrația ca și mișcarea în general, nu

¹⁾ Crookes pucește de la oscilațiile unui pen-
dul, care bate secunde și progreséză în serie
geometrică, duplicând numărul oscilațiilor. Primul
membru al seriei este 2⁰ = 1 = oscilația de o
secundă a unui pendul, și cel din urmă este 2⁶¹ =
= 2305 843 009 213 693 952 de vibrații pe secundă
limita superióră a rațelor X.

designa din nou ministru președinte, dându-i tot-odată autorizarea de a dizolva dieta. Alții dimpotrivă cred, că Maj. Sa va primi demisiunea și-l va încredința tot pe el cu conducerea provizorie a afacerilor până la constituirea noului cabinet.

— **Dieta** a ținut Sâmbătă ședință. După scurte formalități, s'a trecut la obiectul de la ordinea zilei: reținerea soldaților din al treilea an de serviciu. Măsura aceasta a fost aspru combătută de oratorii independenți, ca fiind neconstituțională și contravenind legii. Toth J. a făcut propunerea, ca ministrul de finanțe să fie pus în stare de acuză, decât se dovedește că el a estradat ministrului de război rata pătrunderii din urmă după vot. Pentru a se desbata asupra ei, s'a cerut ședință închisă.

Contele Eugen Zichy ținând un discurs mai lung, în care a spus între altele, că cauza tuturor relelor o vede în aceea, că nici un guvern n'a desvoltat pactul. El își încheie vorbirea dicând, că trebuie încercat o eșire din chaosul actual cu ajutorul coronei, dăr așa ca din lege să nu se cedeze nici o iotă.

Urmă apoi ședința închisă. Nagy Ferencz (liberal) a cerut, ca dieta să nu mai țină ședință până când nu va fi numit un nou guvern. L'a combătut Polonyi, care s'a ocupat cu cestiunile militare, vrând să arate, că Maghiarii n'au renunțat nici-odată la dreptul de a-și valida limba în armată. În fine, între aplauzele sgomtoase ale opoziției, a declarat, că ei nu vor desarma cât timp nu va veni un guvern, care să aducă recunoșterea drepturilor constituționale.

— **Comisiunea** aleasă pentru a pregăti programul militar al partidului liberal, n'a ajuns până acum la vre-o hotărâre pozitivă. A făcut însă un mare pas înainte în ce privește cestiunea instrucției militare și a procedurii penale militare. În ce privește instrucția militară, punctul de vedere al comisiunii este, să se crească un număr suficient de ofițeri maghiari pentru toate armatele, căci decât se dobândește acesta, cu timpul se vor împlini de la sine și celelalte postulate. E'tă ce a spus unul din bărbații de frunte ai partidului liberal:

— Când vom avea un corp de ofițeri educat în spirit național maghiar, limba de instrucție și de comandă maghiară va urma de sine. A vré să stărcem acum totul de la corónă, nu se poate, căci ridicăm în contra noastră nu numai ura Austriei, ci și temerile Europei, că noi aici suntem un element turbulent. Nu e un bagatel ceea-ce am ajuns. Nimeni nu credea anul trecut, că vom putea dobândi atâta. Permutarea ofițerilor ungari e sigură; cestiunea stégurilor și emblemelor e serioasă; limba procedurii penale militare se va arangia așa fel, ca limba maghiară să între în dreptul ei deplin. În ce privește instrucția militară, am făcut un

e decât manifestarea vieții atomice și moleculare, rezultând din schimbarea de poziție a moleculelor și a atomilor în momente consecutive de timp, ba rezultând nu odată (ca la sunet) din diferențierea centrului oscilator: o parte mișcându-se într'un sens, cealaltă în sens invers.

Din punct de vedere omenesc, când vibrațiile sunt ritmice avem: sănătate, vigoare, conștiință; când vibrațiile nu sunt ritmice avem: bôlă, ruină fiziologică, înconștiință, dismembrare completă, adică mörte. Când vibrațiile a două centre, a două individualități, sunt armonice, avem: atracție, simpatie, iubire, când vibrațiile sunt disarmonice, dau naștere: repulsiei, antipatiei, urei.

Simpatia și antipatia; iubirea și ura sunt cei doi poli ai sentimentelor umane; ele constituiesc pentru om marea lege a atracției și repulsiei, — în fond amândouă din același principiu fundamental:

Vibrația.

Gavr. Todica.

mare pas înainte. Limbă de serviciu însă nu se poate, căci nu permite nici Corónă, nici Austria, nici tripla alianță. Una e dreptul și alta e viața reală. Dacă ni s'ar da nouă limbă de comandă, e inevitabil ca și naționalitățile din Austria să vină cu astfel de pretensiuni, și atunci armata ar fi espusă pericolului atomizării. Astfel consideră monarhul și tripla alianță situațiunea. Se poate ôre, ca contra acestora, să mergem la infinit în lupta națională, pe când avem altele de făcut?

Enciclica papei Piu X. Diarul „*Osservatore Romano*” în numărul său de la 3 Octomvrie publică prima enciclică a lui Piu X. — Papa relevă înaintea de tôte, împotrivirea ce a manifestat'o, considerându-se ca nevrednic, contra alegerii sale. S'a înspăimântat de greutatea sarcinei, căci biserica este strîmtoată mai mult de cât ori când. Alt program n'are, de cât să restabilească totul în Christos, așa că Christos să fie totul și în tôte. „Să nu hrănescă nimeni speranțe deșerte ca și cum am avea ceva intențiuni ascunse în sufletul nostru, pe cari să le exploateze pentru scopuri pămîntesci și desiderate de partid. Ca să stîngem de la început ori-ce speranțe neîntemeiate, declarăm, că nu vrem să fim și nu vom fi altceva, de cât sluga lui Dumnezeu, care ne-a încredințat acest oficiu sfânt”. — Regretă lupta ce s'a pornit din tôte părțile împotriva lui Dumnezeu. Societatea trebuie readusă la disciplina bisericei. Tinerimea și cu deosebire clerul trebuie educat în acest sens. Asociațiunile să se înmulțescă și membrii să dea pildă de viață creștină. Milostivenia trebuie practică, fără să aștepte cineva răsplătă pe pămînt. Cei bogăți și nobili să fie cu dreptate față cu cei săraci, ér aceștia să suporte suferințele cu răbdare. Biserica întemeiată de Christos trebuie să fie independentă de ori ce putere esternă.

O iluzie mai puțin.

Din Berlin i-se serie lui „Pester Lloyd“:

„Articolele de diare, după cari prințul Eitel Frideric, séu prințul Adalbert s'ar pregăti pentru succesiunea la tron în țările coronei ungare, au fost la început ironisate ca o glumă stupidă. După cercetări mai temeinice însă a trebuit să ne convingem, că aceste svonuri ciudate, cari circulă în pressă și în anumite cercuri politice, par mult mai adenoși, decât s'ar fi cređut, și că aceste svonuri, așa se vede, stau în legătură cu cunoscuta bôlă franco-germană și cu uneltirile contra purtătorului respectabil al coronei ungare și a succesorului său legal.

„Pe lângă o astfel de stare a lucrurilor nu e mirare, decât la locurile competente se ia poziție hotărîtă față cu obrăznicia, care întrebunțază numele fiilor împăratului german spre scopuri anti-germane și antidinastice. Houenzollernii sunt ai națiunii germane. Sörtea împăratului Wilhelm și a casei sale e indisolubil legată de sörtea imperiului, și membrii familiei acestui domnitor își dedică tötă munca vieții lor viitorului poporului german.

„**Principii Eitel Frideric și Adalbert nu știu până ađi nici un cuvânt unghuresc.** Prințul Eitel Frideric s'a mirat foarte mult, când de curând cancelarul imperiului contele Bülow i-a spus pozeștile din pressă despre studiile lui de limbă de peste Laita și despre progresele în această limbă (maghiară.) O scornitură tot atât de netrebnică este scirea acelei foi maghiare, că cu privilegiu celei mai apropiate visite a monștenitorului Wilhelm la regimentul său din Ungaria, era să pronunțe, un toast în limba maghiară, însă profesorului secundar, pe care prințul voia să-l invite, ca să-l pregătască, i-s'a refuzat concediul în urma unui ordin venit din Viena.

„**Fiii împăratului Wilhelm nu trebuie să știu unghuresc** pentru a cultiva raportul

în care stau cu Ungaria, ca cu o parte a monarhiei habsburgice aliata. **Principii prusieni nu pot lua asupra lor în Ungaria altă misiune, decât aceea, de a reprezenta ideia alianței germano-austro-ungare.** Noi nu putem să recomandăm ceva mai bun Maghiarilor, decât să păstreze și pe viitor fidelitatea față de casa imperială și regală, fidelitate, ce odinioară în Pojun și-a aflat espresiunea față de o nobilă domnitore în cuvintele: „Moriatur pro rege nostro.”

Probleme economice și sociale.

(5)

(Urmare.)

Regiunea ar fi destul de frumoasă, dăr lipsesce — **cultura.** De-asupra Săsciorilor se ved ruinele unui castel vechi, dovadă că și în timpurile vechi p'ati era comunicațiunea cu Muntenia prin trecătorea de la Duși, și castelul nu era din cele ridicade de Români și apérate de ei în decursul vécurilor, pentru cari fură investiți de regi și principii cu drepturi qua și nobilitate, trecuți în rândul plăiașilor și scolarilor, până ce cu decadenta principatului Ardealului sub principii naționali, au ajuns și satele aceste de munte în stăpânirea și iobăgia apröpe totală către municipiile și scaunele săsesce.

De la Săsciori în sus valea se strîmtează; plugărie se face puțină pe cele cöste și ripi prăpăstioșe, unde pămîntul puțin produce, căci fie-care plöie macină și spală țărîna de vale și sunt mari speșele de regie cu transportul gunoiului și cerealelor. Terenul ar fi mai potrivit pentru pomicultură și pentru vii, pe care clima le favorizează foarte mult. Cöstele însă sunt mare parte pleșuve, desvélite de ori-ce vegetație și pe alocurea s'a pus pătră în mișcare și fie-care plöie mână țărîna de vale; decât veđi ceva arbori și arbuști, sunt mai mult numai tufe de mestecenii, porumbari, păducelii, răchită, din cauza prea multor mărhaie, cari au făcut să dispară puietii și lăstarii de ștejar și fag, ulm etc., dăr au rămas pe loc mestecenii, alte esențe spinöșe, cari au umplut și ocupat pămîntul, fiind menagiate de capre.

Decă se mai vede unde și unde câte un ștejar scăpat cine știe prin ce împrejurări din dinții mărhailor până să nu-l mai potă ele strica, acela este de ordinar cer, ori gârnete, ér nu ștejar propriu de muncă ori goron. Fagii încă sunt de tot rari și piperniți.

De la luarea pădurilor comunale în administrația statului, guvernul a dat ordin — pe lângă facerea de pepiniere la fie-care comună, de care nu se pomenea înainte, — pentru repopularea și regenerarea pădurilor, ér ponörele și ripele cu pămîntul nobil să fie plantate cu sălcămi séu acați (Robinia pseudo-aceacia). Și bine a făcut, căci sălcămul este o esență, care se prinde ușor, creșce repede, resistă bine la secetă, ține țărîna la olaltă ferindu-o de spalare, ér prin ghimpii să este cam ferit și de mărhaie. Pretutindenți apar pe cele pripöre și ponöre sălcămii și se pot ușor distinge prin frunđa lor verde gălbue. Sălcămul este bun ca esență provizorie pentru-ca după fixarea terenului și aședare în dosul și la umbra lui, să se planteze alte esențe de valöre mai mare, gorun și molid ori brad, cari pot să renteze mai bine pămîntul. Căci este inadmisibil, ca statul să producă în pădurile sale lemne de muncă, ștejar și molid în abundență, ér comunele sălcăm și fag, când au transportul foarte ieftin și se ofere numai lemn de foc.

În grădini domină prunii, însă aceștia sunt încărcăți de **Crichene**; nucii și merii se ved mai rar, deși clima le priesce foarte bine. Viile sunt până din sus de comuna Căpálna, apoi încetăză brus. Ar trebui însă plantați pe cele cöste și deluri pe la colibeles reslețe de pe cöste și pe cele plaiuri, pomi roditori cu duiumul: merii, perii, cireșii, visinii, nucii cu sutele, prin pădure ca și prin grădini, căci clima le este tare favorabilă, ce se observă și după esteriorul lor. Dăr nu numai să se planteze pomi, însă se se caute și la specia lor, ca să le

convină terenul și clima și să aibă și o valöre comercială séu industrială. Am recomanda în prima linie merele pătule, care trebuie să fie devisa și obiectul de cultură a tuturor sătenilor și cu deosebire a inteligenței sale — apoi prune de soi — prunele de tuleu, avrame, bärda'e, găt-lane, bistrițane, cari să fie în stare să concureze cu cele bosniace și sərbesci pentru uscat și făcut rachiu.

În starea actuală puțin prune de tómnă, încolo prune dulci, ceva mere și pere mai mult pădurețe, dăr pămîntul este plin de **Crichene**, de cari poți cumpăra 5 litri cu 10 cr., ér în Sebeș s'a vëndut une-ori mărul cu 10 cr. — nu altoiul, ci fructul.

Șugagul, sat mare, dăr tipic de munte cu vr'o 80 de case în cale și cu alte vr'o 300 locuite, reslețe pe cele cöste și plaiuri. De o agricultură propriu đisă apröpe că nu poți vorbi, ci economia de vite și grădinile ar fi isvörele principale de venit, apoi esplotarea pădurilor cu venetele lor accesorii. Însă transportul lemnului se face pe apă, nu cu caréle.

Ți prinde bine de a găsi la pavilionele serviciului silvanal tot confortul și alimentația potrivită după timp și împrejurări cu prețuri moderate stabilite de autorități; ba până și obiecte de recreație și distracție, reviste în principalele limbi străine. Ai crede, că te afli la dênșii în Elveția, ér nu în munții noștri românesce. Töte ocölele silvice sunt legate între ele cu teleföne și cu serviciul central din Sebeș, încât poți ave îndată ori-ce informațiune și serviciu.

(Va urma.)

Koerber, capul răutăților?

Cetim în „N. fr. Presse” de Duminecă:

„Cel mai urgisit om la Unguri e ađi d-l de Koerber. El și până acuma era bănuít, că a făcut a se întări rezistența corönei contra postulatelor naționale față cu armata. De când și-a ridicat însă glasul în camera vorbind de apărarea influenței legale a Cislaitaniei asupra afacerilor armatei comune, și a vorbit chiar la imputernicirea coronei, i-se fac cele mai grave imputări, între cari cea mai blândă e, că s'ar amesteca fără competență în afacerile unghuresce.

„Dăr nu numai opoziția extremă, ci chiar și partidele mai moderate ved ađi în Koerber pe geniul cel rău, fără de ale căruia sfaturi mēstofelice crisa n'ar fi devenit așa de gravă și acută și s'ar fi terminat pöte de mult cu invigerea postulatelor naționale.

„Mare va fi deci mirarea în Ungaria, când se va auđi, că acest pretins dușman este acela, care în mijlocul încordărilor extreme dintre Austria și Ungaria, a pronunțat cel dintăi cuvânt de pace binevoitor și plin de simpatie pentru Ungaria.

„Și acesta a făcut'o d-l Koerber Sâmbătă séra la banchetul dat în Viena de camerele comerciale, ținând un discurs, în care s'a adresat către aceste camere cu urgenta admonitiune, ca să țină cu tötă tăria la legăturile economice cu Ungaria, se nu pronunțe cuvântul „separare”, și a đis cu-o speranță tare, pentru care ađi omul trebuie să aibă curagiu, că situațiunea se va lumina și că pe timp îndelungat va fi încheiată pacea pe teren politic și economic.”

„N. fr. Presse” laudă pe Koerber pentru fapta acesta, căci, đice, trebuie să se recunoască, că așa nu merge mai departe; nu se pöte să nu se afle în cele din urmă calea înțelegerei... Stările din Ungaria în urma crisei, sunt cât se pöte de triste și nu mai îmbucurătore sunt înflințele, ce le-a produs crisa unghurescă în Austria. Ungurii au strigat așa de mult: să ne despărțim de Austria! pân' ce și de aici a trebuit să resune strigarea: Să ne despărțim de Ungaria!

Diarul vienes se bucură de „cuvintele de pace” rostite de Koerber și e de părere, că acesta n'ar fi vorbit așa, decât nu ar avea puncte de razim reale, pe cari își baséză speranța. În cazul cel mai rău, đice, Koerber a manifestat voința, că vrea să se facă pace.

E anevoie a înțelege, cum s'ar pute înciripa acesta pace cu buna și în liniște,

fără ca coróna și ministerul austriac să cedeze, căci de la „nebulii” din stânga maghiară, nu se poate aștepta să se cumintescă. Așa-dér, credem, că, fără război premergător, o astfel de pace va rămâne numai un ideal, o pie dorință a amicilor pactului și ai dualismului.

SCIRILE DILEI.

— 22 Septembrie v.

Dina onomastică a Maiestății Franței Iosif I s'a serbat eri în 4 Octombrie. Aici în Brașov a fost liturghie solemnă, celebrând parochul-abate Neuhirer. Erau de față d-l fișpan conte Stefan Lazar în fruntea autorităților civile, și generalul de brigadă Iosif Tappeiner împreună cu toți ofițerii garnisoniei.

Suveranii români Regele Carol cu Regina, și principele de corónă Ferdinand cu principele Carol, apoi prințul Carol de Hohenzollern au sosit Vineri la 5 ore s'era la Sinaia. Pe peronul gării se aflau autoritățile civile și militare locale și un număr mare public, cari au primit cu urale repetate trenul regal. Majest. Lor și principii au fost întâmpinați de președintele consiliului și ministrii pe peron, ér în sala de recepțiune de principesa Elisabeta, de ambasadorii din Sinaia cu soțiile lor și de toată elita română din Sinaia.

In congregația comitatului Sălajiu, ținută la 30 Septembrie, s'a făcut de asemenea propunerea cunoscută relativă la neincassarea dărilor. Foile ungurești, între cari cel dintâi „Ellenzék” din Clușii s'a grăbit să aducă scirea, că propunerea ar fi fost sprijinită și de câțiva membrii români, ceea ce nu este adevărat. Doi Români s'au ridicat și în cuvântări bine motivate au combătut propunerea, anume d-l Andrei Cosma și d-l George Pop de Băsești. Ei însă au fost majorați. Membrii români au apelat contra hotărârii.

Țarul Nicolae a plecat din Viena la 3 Octombrie. Înainte de plecare Țarul și Maj. Sa monarhul nostru și-au dat de repetite ori mâna și s'au sărutat, apoi Maj. Sa a petrecut pe Țarul până la vagon. Trenul cu Țarul și suita a pornit spre Darmstadt.

Carmen Sylva, regina poetă, a publicat o nouă operă literară. Noul volum de nuvele este intitulat: „In luncă” și este dedicat artistului favorit al Maiestății Sale, Enescu. Presa străină se pronunță în chip entusiast despre noua lucrare. Opul este împodobit cu tablouri colorate după originalele renumitului pictor român Grigorescu.

Recruții voluntari s'au anunțat în unele cercuri în număr mare. În Orăștie de exemplu la reg. Nr. 64 numărul trebuincios aproape s'a completat. Tot așa și la reg. 31 din Sibiu, ér la reg. 63 din Bistrița s'au recrutat deja 489 feciori. Atât în Orăștie și Sibiu, cât și în Bistrița, majoritatea covârșitoare sunt Români, apoi vin Sașii.

O școală de brigadă pentru ofițerii din corpul XII de armată se va deschide în 15 Octombrie în Brașov. Comandantul școlii va fi maiorul Otto Schwer și va fi frecventată de patru ofițeri din regimentul 1 și șese din reg. 2 de husari.

Miculni principe Nicolae i-a dăruit d-na Kracti, directoarea școlii profesionale de la Asilul Elena Dómna, un frumos acoperământ de leagăn lucrat după modele vechi, de elevele acelei școle. D-l general Robescu, maestrul de ceremonii al curții princiare, a adresat d-nei Kracti, în numele principesei Maria, o frumoasă scrisoare de mulțumire.

Opereta română. Sâmbătă 20 Septembrie s'a început la Teatrul Edison în București, seria de reprezentanți dată de trupa de operete de sub direcțiunea d-lui A. P. Marinescu, cu concursul d-șorei Nora Marinescu și al d-lui Al. Bărcănescu. S'a

reprezentat *Păpușa* (La Poupée), operetă în care d-șora Nora Marinescu are o creațiune de totă dragălașenia. Ați Lună va cânta *Fetița dulce*, opereta favorită a publicului bucureșten, cu d-șora Nora Marinescu în rolul principal.

Școala preparatoare filarmonică din Brașov se va deschide în ziua de 7 Octombrie. Inscriverile se pot face până în ziua numită la d-l capelmaistru Max Krause.

Funcționar defraudant — ucigaș și siucigaș. Kiss Gyözö era funcționar la percepția din Eperjes. Șefului său, părându-i-se, că Kiss duce o viață prea destrăbălată și risipitoare, a prins bănuială și a revisuit în taină registrele lui Kiss. Și în adevăr, s'au descoperit defraudări. Șeful percepțiunii a chemat atunci prin telefon pe căpitanul poliției Dr. Stephanyi, cerând să aresteze pe Kiss. Acesta însă s'a împotrivit și scoțând un revolver a descărcat asupra căpitanului două glonțe, omorându-l. După aceea s'a omorât și pe sine cu un glonț. Scena acosta s'a petrecut în localul percepției, fiind de față șeful și mai mulți funcționari. Toți erau însă așa de îngroziți, încât nici nu s'au gândit să împedecă pe criminalul.

Falsificatori de monede în Italia. Un agent al poliției din Sicilia a descoperit de curând o asociațiune foarte vastă de falsificatori de monede, având sediul principal în Catania (Sicilia) și o mulțime de ramificațiuni și sucursale în alte orașe principale ale insulei. S'a găsit un întreg arsenal de fabricarea monedelor de aur și argint și a biletelor de bancă. Intre cei arestați se află un devenit duce și un avocat foarte cunoscut prin bogăția lui imensă.

Teatru german. Mâine, Marți „Vendătorul de paseri” (Vogelhändler.)

Manevrele române.

Până acum au sosit pe câmpul de manevre cele 8 regimente de roșiori, 2 baterii de artilerie călărețe, una din Roman și alta din Brăila, batalionul 5 de vânători și regimentele 1 și 2 de călărași.

Infanteria corpului 1 de armată va face exerciții și mici lupte, precum și marșuri în jurul garnisonelor lor până Lună 22 Septembrie st. v.

În acest interval se vor face exerciții de campanie și de batalion, precum și lupte de regiment contra regiment.

În ziua de 22 Septembrie, regimentele 1, 5 și 9 de artilerie vor fi distribuite la cele patru brigade de infanterie spre a se da prima luptă de brigadă contra brigadă.

Cavaleria va lua și ea un rol cu această ocaziune.

Imprejurimile orașelului Balș și malurile Oltetului din acea parte vor fi localitățile, unde divizia II-a va executa prima manevră în ziua de 22 Sept. Divizia I va opera la nordul județului.

Divizia independentă de cavalerie e pusă sub comanda A. S. R. principelui Ferdinand. Divizia I de infanterie este comandată de d. general Tell; ér comanda celei de a doua divizii o are d. general Petre Gigartu.

Întreg corpul de armată este sub ordinele d-lui general Mihail Popescu.

Prima luptă se va da în ziua de 26 Sept. la Radovun. Divizia I va lua ofensiva, ér a doua defensivă.

A doua luptă va fi în ziua de 27 și va consta în apărarea Jiului de către o divizie. În împrejurimile Podarilor. Er a treia și cea din urmă se va da la Circea în ziua de 28.

În ziua de 30 după o zi de repaus va avé loc defilarea pe marele platou de la Balta-verde.

În zilele de 1 și 2 Octombrie va avé loc desconcentrarea și rezerviștii chemați cu această ocazie vor fi trimiși pe la vetrele lor.

Cu direcțiunea serviciului telegrafopostal pe timpul manevrelor regale, a fost delegat d. C. Cotescu, officiant superior în direcțiunea generală a telegrafelor și poștelor.

„Reuniunea a doua de înmormântare din Deva”.

— Intemeiată la 1886. —

— Fine. —

V. Membrii reuniunii,

deși am fost opriti 1/2 de an, s'au sporit cu 101 membrii noi. La finea an. 1902 am avut 442, din cari am șters 1, au murit 17, am rămas deci cu 424 membrii în viață.

Anul acesta s'au mai înscris 50, trecând peste numărul închis de 450, statorit de adunarea generală.

VI. Urmările binefăcătoare

ale reuniunii și biserica le resimte. S'a urcat taxa clopotelor, și s'au creat alte nouă: de exemplu 4 cor. taxă de la falonul negru, taxa grópei de la străini, 2 cor. pentru învățător, ca cantor la înmormântări ș. a. Preotul — de regulă amândoi — încă își capătă regulat taxa de înmormântare de 10 cor., 2 cor. pentru rugăciunea de șese săptămâni. Cu un cuvânt deseale frecări dintre preot și popor pentru neplătirea taxelor bisericesti și preoțesti — încetă.

Cea mai importantă binefacere e însă, că în fie-care an scăpăm câte 15—20 familii sărace din ghiarale lipitorilor, cari tind la ruina poporului nostru, când îl împrumută la cas de mórte.

VII. Pentru scopuri de binefacere

§ 10 din statute dispune: „... comitetul administrativ are a forma un fond de rezervă, pe care îl poate întrebuința, după cea mai bună a sa pricepere, și spre alte scopuri de binefacere, cari ar mări interesul față cu reuniunea”.

În virtutea acestui § am dat pe s'ema bibliotecii parochiale 100 cor. și pe s'ema copiilor de la școala noastră cam 120 cor. pentru cărți, haine și încălțăminte, în decurs de mai mulți ani firesce.

Aceștia sunt banii, dați pentru „scopurile oprite”, în ochii învățătorului tipat grănitesc, acum învățător de stat.

VIII. Filialele reuniunii.

Avem 2 concluse din 1901 și 1902, ca să le înființăm. Suntem cu tipăriturile și cărțile trebuincioase pregătite deja, ca să înființăm ori și unde filiale. Acolo, unde se pot înființa și susține reuniuni puternice de sine stătătoare, negreșit de lipsă ar fi, ca să se și pună odată în lucrare. Avem însă mai multe casuri — ca în Brad și Clușii de exemplu — unde reuniuni de sine stătătoare cu anii nu se pot înființa. Deși statutele sunt din cuvânt în cuvânt ale noastre, totuși atâtea observări și chițibușuri întâmpină la locurile chemate. Încât ómenii se desgustă de trăgănarea cu anii și — la urma urmelor — reuniunea nu se înființază, spre imensa pagubă a poporului, bisericeii și preoțimeii noastre.

Altoara li-se pun atarî condițiuni res-tringătoare, cari dintru început zădărnicesc nascerea reuniunii de sine stătătoare.

La aceste miserii, cari nu le putem schimba, să mai adauge nepăsarea protopopilor și a preoților. Destul, că — după o propagandă de 18 ani — abia s'au înființat după reuniunea noastră, cea din Orăștie cu 2 despărțeminte și în Sibiu una, amândouă înainteză admirabil. În Ungaria încă s'au înființat vre-o 3, ér acum sunt în pregătire vre-o 3.

Acestor neajunsuri, cari aduc ruina-re a diinică a poporului nostru, reuniunea noastră, ca mama celor mai multe reuniuni române, cu totă hotărârea e în stare a ajuta acolo, unde ni-se cere ajutorul.

Binevoescă ori-care preot séu învățător a aduna în comuna sa ori 2—3 împreună câte 300 de membri cu câte 2 cor. taxă de înscriere și 60 filerî competița unui cas de mórte și în câte-va zile filiala e gata cu director, cassar, secretar și comitet administrativ. Directorul capătă de la fie-care cas de mórte 4 cor., cassariul 4 cor., secretariul 3 cor. honorar, ér portărelul 10 cor. El are lucrul cel mai greu,

adunând din casă în casă competițele fie-cărui membru mort.

Membrii filiei plătesc numai morții din filie, ér ai reuniunii din Deva numai morții séi. Administrarea și evidența filiei e separată: *controla, evidența cărților și conducerea probată e însă comună, strictă și uniformă*, militară așa și-când.

Dacă s'ar unî toate reuniunile; ori cele existente, dacă și-ar face fie-care în cutare centru potrivit: Deva, Orăștie, Sibiu, Alba-Iulia, Brașov, Clușii șcl. numai câte **10 filiale**, ar avé fie-care reuniune, în calcul submijlociu, cel puțin **6000 coróne venit anual** și fondul de rezervă în creștere, cu camele de 5—6% la an. Câte scopuri de binefacere s'ar puté cu aplicarea §. 10 susținé, fără a tot cerși cu vecinicele colecte?

Acest viitor de aur pentru popor îl avem în vedere de 18 ani. În cât-va ani reuniunea noastră va face tot posibilul ca să-l și întrupăm. Unde putem, vom înființa filiale. Pentru comunele mai sărace putem reduce competițele și ajutórele la *jumătate*, rămânând înscrierea aceeași: 2 cor., fiind și speșele egale.

Domnilor protopopi, preoți și învățători!

V'am dat icóna reuniunii noastre, ca să vă îndemnăm a face mult bine pentru d-vóstré, biserică și poporul nostru. Aceia-cari puteți întemeia reuniuni de sine stătătoare, rogu-vé, întemeiați-le odată:

Aceia însă, cari în câte-va săptămâni, vreți să aveți bucurie de binefacerele amintite; dacă aveți încredere în reuniunea noastră și aprobați scopurile mai înalte, ce le urmărim: prin *adunarea puterilor restărite și fără valóre*, binevoiti a vé adresa și unii și alții la mine. Cu brațe deschise vé întâmpin la frățesca conlucrare pe câmpul nemărginit al binefacerilor.

Deva, 1 Octombrie 1903.

Directorul:

August A. Nicóra m. p.

Anunț.

Rog respectuos pe toți acei P. T. domni, cari au a espeda bani pe s'ema Societății pentru fond de teatru român, a se adresa direct la cassierul Societății, d-l Nicolae Petra-Petrescu, care locuesce acum în „Fófeld”, per Ujegyház (Szeben m).

Tot cu acosta ocaziune mai rog și pe P. T. domni, cari aranjază reprezentațiuni teatrale de diletanți, să binevoiască a-mi trimite și mie o invitare tipărită, ori dacă nu se tipăresc invitări, a-mi comunica prin o carte postală, când s'a dat reprezentațiunea, titula și autorul piesei jucate și numele aranjatorilor, pentru a da date esacte despre mișcarea teatrală de la noi.

Brașov, 3/X n. 1903.

Cu deosebită stimă

Dr. Iosif Blaga,

secretar al Societății pentru fond de teatru român.

ULTIME SCIRI.

Năséud, 4 Octombrie. Ați din incidentul împlinirii a 40 de ani de la înființarea gimnasiunii românesc, s'au dat aici festivități frumoșe. S'a ținut liturghie solemnă, s'a dat o producțiune musicală declamatorică în aula gimnasiunii, ér s'era a fost o mare petrecere cu joc.

Budapesta, 5 Octombrie. Ministru-președinte Khuen-Hedervary a fost primit ați în audiență de Majestatea Sa la Viena. În cercurile politice de aici domnesce mare nesiguranță cu privire la ceea-ce pote să mai urmeze.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Dela „Tipografia A. Mureșianu“ din Brașov, se pot procura următoarele cărți:

(La cărți: aici înșirate este a se mai adauge lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandare.)

Cărți de rugăciuni și predici.

Micul mărgăritar sufletesc, cârticică de rugăciuni și cântări, întocmită mai ales pentru copiii mai mărișori. Legată costă 44 bani (+ 5 b. porto).

Carte de rugăciuni, cereri și laude întru onoarea Preacuratei Fecioare Maria pentru folosul și mângăierea sufletelor. Prețul legat 40 bani (+ 5 b. porto).

Cuvântări bisericesti scrise de Ioan Papiu Tom. III. Prețul 3 cor., plus 20 b. porto.

Cuvântări bisericesti de Ioan Papiu: tomul III cuprinde cuvântări bisericesti acomodată pentru orice timp; și pentru toate sărbătorile de peste an. Pe lângă predici, se mai află în text câte-o instructivă notiță istorică privitoare la însemnătatea diferitelor sărbători. Fiă-care tom separat costă 3 cor. (plus 10 b. porto)

Predici pe toate Duminicile și sărbătorile de peste an, de Em. Elefterescu, cunoscut atât de bine în cercurile românești din numărusele sale scrieri. Are 250 pag. Prețul cor. 3 (+ 20 b. porto.)

Predici pentru Duminicile de peste an, compuse după catechismul lui Decharbe, de V. Christa. Conține predici dela Duminica XI după Rosalii până la Duminica Vameșului. Prețul cor. 1.60 (prin postă cor. 1.70.)

Cuvântări bisericesti pre sărbătorile de peste an scrise de Ioan Papiu. Preț. 3 cor. (pl. 30 b. porto.)

Cuvântări funebre și iertăciuni din autori renumiți, prelucrate de Titu Budu. Tom. II. preț. 2 cor. (plus 20 b. porto.)

„Cartea Durerii“ de Emil Bougaud, tradusă din originalul francez de Iacob Nicolescu., editura lui Dr. E. Dăianu. Timișoara 1895. O cârticică de mângăiere sufletescă, care costă legată 3 corone (plus 10 bani porto).

„Cuvântări bisericesti de Massillon“ traduse din originalul francez de Ioan Genț protopop gr.-cat. român al dieceșii de Oradea-nare. — Deja la 1898 a apărut în Oradea-mare cartea cu titlul de mai sus care cuprinde 17 predici de ale vestitului orator eclesastic francez. Predicile sunt împărțite de traducător după anul bisericesc sărbătorit, și fie-care este pusă la acea Duminică sau sărbătoare, ou a cărei evanghelie se potrivește predica. Un volum elegant de peste 400 pagini în 8° cu portretul lui Massillon. — Traducerea se distinge printr-un limbaj ales. — Prețul 5 corone (6 Lei 50) plus 30 bani porto.

Mama sfântului Augustin de Emil Bougaud, traducere de Salba. Editura d-lui prof. Dr. E. Dăianu. Tipografia archidieceșană din Blăși. Cartea are 31 cote de tipar (500 pagini) și este fructul ostenelelor unor laborioși studenți în teologie dela universitatea din Budapesta Cuvântul „Salba ne reamintese societatea literară cu același nume a teologilor din seminarul desființat „S-ta Barbara“ din Viena, carei societăți îi mulțumim publicarea Fabiolei și a unei părți din catechismul cel mare a lui Deharbe. Traducătorii ne ofer o lectură edificatoare în sul îngrijit, tiparul curat, hârtia bună. Prețul unui exemplar legat elegant în pânză este 4 corone (+ 30 b. porto.) Un exemplar broșat 3 corone (+ 30 b. porto).

Scrieri economice.

Manual complet de agricultură rațională, de Dr. George Maior, profesor de agricultură la școala superioară dela Fereștriu și la Seminarul Nifon Metropolitan din Bucuresci. Cartea cuprinde patru volume:

Vol. I *Agrologia*, seu Agricultura generală. 34 cote de tipar cu 217 figuri în text. Carte didactică aprobată de On. Minister de Agricultură al României cu decizia Nr. 2078 din 1897. Costă 5 corone.

Vol. II *Fitotechnia*, seu cultura specială a plantelor, 38 cote de tipar cu 202 figuri în text. Carte premiată de Academia Română cu premiul Nasturel-Herescu în sesiunea 1889. Costă 8 corone.

Vol. III. *Zootechnia*, seu Cultura generală și specială a vitelor cornute, dimpreună cu lăptăria și lăptăria, 49 cote de tipar cu 225 figuri în text. Costă 8 corone.

Vol. IV. *Economia Rurală*, seu or-

ganizațiunea și administrarea moșilor mari și mici. Costă 8 corone.

Cartea d-lui prof. Maior se deosebesce esențial de lucrările de acest fel apărute până acuma în limba și literatura română prin aceea, că este prima lucrare completă pe terenul agronomiei în limba noastră, care tratăză toate cestiunile cele mai mari ca și pe cele mici privitoare la agricultura română din toate țările locuite de Români, pe baza progreselor actuale ale științei și tehnice agricole moderne. Ea ia serios concurența cu cele mai bune lucrări apărute până acum în limbile culte: germană, francesă etc.

Economia pentru școalele populare compusă de Teodor Roșiu, învățător la școala principală română din Lăpușul-Unguresc. Edițiunea a doua. Prețul 60 b. (pl. 5 b. porto.)

Despre influința împrejurărilor asupra acțiunilor și deprinderilor animalelor de Lamarck, cu un studiu asupra lui Lamarck, de Panvite Iosin. Prețul 50 b. pl. 10 b. porto.

România agricolă, studiu economic de Dr. George Maior, profesor de agricultură și fost estimator expert la banca agricolă. Motto: „Sărăc în țără săracă“. Emiescu. Prețul 2 cor. plus 10 b. porto.

„Cartea Plugarilor“ seu povestiri economice despre grădinărit, economia câmpului, creșterea vitelor etc. scrisă de Ioan Georgescu. 90 pag. Form. 8° costă 50 b. (+ 6 b. porto).

Insoțirile de credit împreunate cu insoțiri de consum, de vânzare, de viieri, de lăptari etc. Indreptare practică pentru înființarea și conducerea de astfel de insoțiri, de F. W. Raiffeissen. Edițiunea a V-a Trad. de Dr. A. Brode. Editura Reuniunii rom. de agricultură din comit. Sibiuului. Conține 227 pag. costă cor. 1.60 (+ porto 20 bani.)

„Sfaturi de aur“, pentru săteni români de totă starea și etatea, de Aron Boca Velcheranu. Prețul 60 b. (plus port 5 b.)

Grădina de legume, de Ioan F. Negruțiu, profesor în Blăși. Pentru poporul nostru, scrierea d-lui prof. Negruțiu, e de cel mai mare folos practic. Costă 50 b. (plus 5 b. porto).

Vinuri din pome, de Gr. Halip prof. Este o carte în care se dau explicații și învățături amănunțite asupra modului cum este a-se face tot felul de vin din felurite pome. Prețul 40 b. (cu posta 45 bani.)

Îmbunătățirea stării sătânului, de Gr. G. Pencescu. Prețul 50 bani (plus porto 5 b.)

„Cultura și îngrijirea grâului“, de I. F. Negruțiu. Pr. 14 b. (plus porto 5 b.)

„Economia“, pentru școalele populare, de Teodor Roșiu. Prețul 60 bani (plus porto 5 b.)

„Buna chivernisală“, de Teodor V. Păcățian. Pețul 40 bani (plus porto 5 b.)

Scrieri scolare.

Recompensele și pedepsele în școala populară, studiu pedagogic de d. Daru, cu un adaus, 64 pag. format mare. prețul 60 bani, se poate procura dela Tipografia A. Mureșianu, precum și dela autor și din librării.

Cântul în școala populară de Iuliu Pop, învățător în Năsăud. Teoriă, praxă și cântări. Este o scriere întocmită pentru cei ce propun cântările. Prețul 60 b. (cu posta 66 b.)

Manual catehetic pentru primii ani școlastici, ca indreptar pentru cateheți, învățători și părinți, prelucrat de Basiliu Rațiu, profesor la seminarul din Blăși. Prețul 80 b. (cu posta 90 b.)

Gramatica limbii române, pentru școalele inferioare, prelucrată după sistemul fonetismului modern, de Ioan Papiu. Partea I. Etimologia. Edițiunea II. Prețul 50 bani.

„Învățătura creștinăscă“ seu *Catechismul mare* pentru tinerimea greco-cat. Edițiunea III. (1898). Cu binecuvântarea episcopului de Munișoară al Gherlei, Ioan Alexi. Noua edițiune a apărut cu îmbunătățiri și e tipărită cu ortografia cu semne. Conține 284 pag., format 8°, e legată solid și costă cor. 1.60 (cu posta cor. 1.80).

Indreptar teoretic și practic pentru învățământul intuitiv în folosul elevilor pregarandiali, a învățătorilor și a altor omeni pe școala de V. Gr. Borgovan prof. de pedagogie. Edițiunea III. Prețul 2 cor. 40 bani (+ 10 b. p.)

Oral general pentru școala română cu 6 clase și cu un singur învățător de Georgia Mașyar. Prețul 80 b. (+ 10 b. p.)

Scriptologia, seu modul de a învăța cetitul scriind. Indreptariu pentru învățători la tracarea Abecedarului de Basiliu Ietri prof. preparandial pens. Prețul cor. 2. (+ 10 b. p.)

Curs practic de limba maghiară pentru școalele popor. rom. întocmit pe baza noui plan ministerial de invet. de Ioan Daru cu concursul mai multor bărbați de școlă. Partea I. pentru anul I-ii și al II-lea de școlă. Prețul 32 bani (+ 10 b. p.)

Cursul la bursa din Viena.

Din 3 Octob. n. 1903.

Renta ung. de aur 4%	118.25
Renta de corone ung. 4%	97.75
Impr. căil. fer. ung. în aur 3 1/2%	88.90
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	97.25
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	96.70
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	91.50
Bonuri rurale croate-slavone	97.—
Impr. ung. cu premii	201.—
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	153.50
Renta de hârtie austr.	100.—
Renta de argint austr.	99.95
Renta de aur austr.	119.50
Rente de corone austr. 4%	100.—
Losuri din 1860.	152.25
Acții de-ale Băncei austro-ungară.	15.68
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	711.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit	648.50
Napoleoniori	19.02 1/2
Mărci imperiale germane.	117.32 1/2
London vista.	239.35
Paris vista.	95.02 1/2
Note italiene	95.10

Cursul pieței Brașov.

Din 4 Octob. n. 1903.

Bancnot rom. Cump.	18.98	Vënd.	19.05
Argint român.	18.84	„	18.92
Napoleoniori	19.02	„	19.10
Galbeni	11.20	„	11.30
Ruble Rusesct	2.53	„	2.54
Mărci germane	117.10	„	117.50
Lire turcesc	21.50	„	21.60
Seris fonc. Albina 5%	101.—	„	101.25

CANCELARIA
 antreprizei
 de transporturi
 (expediție) a lui
B. EINZIG
 se află
 în str. Hirscher nr. 2.

Frumos ca o Iconă
 este un Teint delicat alb și fin,
 și o față fără pistrui și pete. Spre a
 obține acesta să se spele în fie-care
 și cu **SAPUNUL**
 „Lilienmilchseife a lui Bergmann“
 (Marca: 2 minerl.)
 dela Bergmann & Co. in Dresden și
 Teutschen a/E.
 Se capătă bucată cu 50 bani,
 la Teusch & Tartler și la farmacia
 lui Roth in Brașov.
 (930) 23—50

Abonamente la
„Gazeta Transilvaniei“
 se pot face ori și când pe timp mai
 îndelungat seu lunare.

TIPOGRAFIA
A. Mureșianu
 Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provăduț cu cele mai
 bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot
 felul de caractere de litere din cele mai moderne
 este pus în pozițiune de a puté esecuta **ori-ce**
comande cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE IN AUR, ARGINT ȘI COLORI.	REGISTRE ȘI IMPRIMATE pentru toate speciile de serviciuri.
CĂRȚI DE ȘCIINȚĂ, LITERATURĂ ȘI DIDACTICE	BILANȚURI.
STATUTE.	<i>Compturi, Adrese,</i> <i>Circulare, Scrisori.</i>
FOI PERIODICE.	<i>Couverts, in toată mărimea.</i>
BILETE DE VISITĂ DIFERITE FORMATE.	TARIFE COMERCIALE, INDUSTRIALE, de HOTELURI și RESTAURANTE.
PROGRAME ELEGANTE.	PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE
BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.	BILETE DE INMORMENTARI.
ANUNȚURI.	

Comandele eventuale se primesc în biurul
 tipografiei, Brașov Têrgul Inului Nr. 30, eta-
 giul I, cătră stradă. — Prețurile moderate. — Co-
 mandele din afară rugăm a le adresa la
Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.

A V I S.

Prenumerățiile la „Gazeta Transilvaniei“ se pot face și re-
 noi ori și când la 1-ma și 15 a fie-cărei luni.
 Domnii abonenți se binevoiască a arăta în deosebii, când voiesc ca
 espedarea să li-se facă după stilul nou.
 Domnii, ce se abonéză din nou se binevoiască a scrie adresa lă-
 murit și să arete și posta ultimă.
Administraț. „Gaz. Trans.“